

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș - Bolyai
1.2 Facultatea	Teologie Reformată
1.3 Departamentul	Teologie Reformată și Pedagogie Muzicală
1.4 Domeniul de studii	Muzică
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Pedagogie Muzicală / Licențiat în muzică

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	TPM 2105 Contrapunct						
2.2 Titularul activităților de curs	Conf. univ. dr. Coca Gabriela						
2.3 Titularul activităților de seminar	Conf. univ. dr. Coca Gabriela						
2.4 Anul de studiu	2	2.5 Semestrul	1	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	DF

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	2	Din care: 3.2 curs	1	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	28	Din care: 3.5 curs	14	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					5
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					5
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					5
Tutoriat					5
Examinări					3
Alte activități: analize muzicale, armonizări de corale, analize de corale					5
3.7 Total ore studiu individual	28 (2x14sapt)				
3.8 Total ore pe semestru	70				
3.9 Numărul de credite	2				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	<ul style="list-style-type: none"> Cunoștințe prealabile de teoria muzicii; cunoașterea cheilor muzicale și citirea notelor în chei
4.2 de competențe	<ul style="list-style-type: none"> Capacități de citire a partiturilor muzicale, gândire logică

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	<ul style="list-style-type: none"> Existența unui instrument cu claviatură în sala de curs, de preferință pian acordat, plus cretă, tablă, burete.
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	<ul style="list-style-type: none"> Existența unui fond adecvat de partituri în bibliotecă, în număr adecvat de exemplare, sau posibilitate de multiplicare a partiturilor, existența unui instrument cu claviatură în sala de seminar.

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	În cadrul studiului contrapunctului studenții vor dobândi competențele cunoașterii și realizării tehnicilor contrapunctice nota contra notam, două note contra una, etc., de a recunoaște și realiza formule melodice specifice muzicii vocale renaștentiste, cum este de pildă cambiata. Vor recunoaște în partiturile muzicale contemporane epocilor studiate notele melodice (întârziere, pasaj, schimb), al relațiilor acestora cu celelalte voci suprapuse (consonanțe-disonanțe). Studenții vor fi capabili de a recunoaște și de a realiza cadențe specifice epocilor, imitații, suprapuneri de linii melodice vocale. Vor cunoaște legițile construcției și structurării unor genuri polifonice agreate de compozitorii epocilor studiate (în special renașterea muzicală) ajungând până la capacitatea de a compune lucrări vocale polifonice, ceea ce îi va ajuta foarte mult în activitatea lor proprie didactică de mai târziu.
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> – capacitatea de a integra noile cunoștințe – capacitatea de a cerceta, de a alege literatura muzicală adecvată – evaluare și autoevaluare – munca în grup

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<p>Contrapunctul reprezintă studierea analitică a tuturor aspectelor caracteristice ale dimensiunii orizontale a discursului muzical. O parte componentă a predării și însușirii contrapunctului, este analiza și articulația liniilor melodice.</p> <p>A doua componentă este interacțiunea mai multor planuri melodice, începând cu suprapunerea a 2 planuri și ajungând la o polifonie desăvârșită la mai multe voci. Legițile referitoare la structurarea melodie, respectiv la interacțiunea planurilor melodice, vor fi studiate din punct de vedere stilistic, începând cu polifonia renașterii și dezvoltând prin polifonia barocului, până la muzica contrapunctică modernă.</p> <p>Acest studiu este bazat pe o vastă bibliografie, punând la dispoziția celor care studiază contrapunctul, cele mai recente descoperiri ale muzicologiei contemporane obținute în domeniul polifoniei în general, respectiv a contrapunctului în special. Partiturile oferite, conțin un număr foarte mare de exemple pentru studierea și aplicarea legilor fundamentale ale contrapunctului, privind marile epoci polifonice ale muzicii europene.</p>
7.2 Obiectivele specifice	<p>Studiul stilului polifonic al muzicii renaștentiste este concentrat cel mai puternic pe operele lui Palestrina. Legițile descoperite de muzicologi ai secolului nostru stau la baza studierii stilului palestrinian. Începând cu construcția Cantus firmus-ului prin exerciții la 2, respectiv la 3 voci contrapunctice suprapuse, cursul cuprinde:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. contrapunct notă contra notă b. contrapunct două note contra una c. cambiata descendentă d. întârzierile descendente e. cadențele caracteristice (plagale, autentice) f. imitația la diferite intervale g. canon

8. Conținuturi

8.1 Cursuri	Metode de predare	Observații
1. Tema: Polifonia renașterii. Caracteristici generale. Structuri polifonice incipiente. Regulile de construcție a Cantus firmusului	Comunicarea verbală (prezentarea materialului teoretic), explicația, exemplificarea, exercițiul, analiza de partituri și exemple muzicale caracteristice, extrase din literatura muzicală universală	Cuvinte cheie: renaștere, cantus firmus Bibliografie: Jeppesen, Knud, Ellenpont - A klasszikus vokális polifónia tankönyve (Contrapunct - Tratat de polifonie vocală clasică), Zenemâkiad', Budapest, 1974, p. 7-103.
2. Tema: Structurarea pe două voci (Bicinium): Nota contra notam, două note contra una, patru note contra una. Contrapunctare de cantus firmus la două voci. Regulile utilizării disonanțelor.	Comunicarea verbală (prezentarea materialului teoretic), explicația, exemplificarea, exercițiul, analiza de partituri și exemple muzicale caracteristice, extrase din literatura muzicală universală	Cuvinte cheie: fundamentală, terță, cvintă, sopran, alt, tenor, bas, dublare, triplare. Contrapunct nota contra notam, două note contra una, patru note contra una, cantus firmus, disonanță Bibliografie: Terényi Ede – Coca Gabriela, Contrapunct, Editura MediaMusica, Cluj-Napoca, 2010, p. 50 – 56.
3. Tema: Tipuri de imitație în polifonia renașcentistă la două voci	Comunicarea verbală (prezentarea materialului teoretic), explicația, exemplificarea, exercițiul, analiza de partituri și exemple muzicale caracteristice, extrase din literatura muzicală universală	Cuvinte cheie: imitație, temă, bicinium Bibliografie: Terényi Ede – Coca Gabriela, Contrapunct, Editura MediaMusica, Cluj-Napoca, 2010, p. 56 – 57.
4. Tema: Canonul la două voci în stil Palestrina.	Comunicarea verbală (prezentarea materialului teoretic), explicația, exemplificarea, exercițiul, analiza de partituri și exemple muzicale caracteristice, extrase din literatura muzicală universală	Cuvinte cheie: canon, Palestrina, imitație severă, imitație liberă Bibliografie: Terényi Ede – Coca Gabriela, Contrapunct, Editura MediaMusica, Cluj-Napoca, 2010, p. 57-60.
5. Tema: Formulele specifice ale întârzierilor melodice și armonice în polifonia renașcentistă la 2,3 și 4 voci	Comunicarea verbală (prezentarea materialului teoretic), explicația, exemplificarea, exercițiul, analiza de partituri și exemple muzicale caracteristice, extrase din literatura muzicală universală	Cuvinte cheie: întârzieri melodice, întârzieri armonice Bibliografie: Terényi Ede – Coca Gabriela, Contrapunct, Editura MediaMusica, Cluj-Napoca, 2010, p. 61-62.
6. Tema: Structurarea contrapunctică pe 3 voci (Tricinium), contrapunct nota contra notam, contrapunct 2:1, contrapunct 4:1.	Comunicarea verbală (prezentarea materialului teoretic), explicația, exemplificarea, exercițiul, analiza de partituri și exemple	Cuvinte cheie: înlănțuire acordică. Tricinium, structurare pe 3 voci, nota contra notam, contrapunct 2:1, 4:1 Bibliografie: Terényi Ede –

	muzicale caracteristice, extrase din literatura muzicală universală	Coca Gabriela, Contrapunct, Editura MediaMusica, Cluj-Napoca, 2010, P. 34-36.
7. Tema: Contrapunctare de Cantus firmus la 3 voci. Regulile utilizării disonanței în contrapunctul la 3 voci	Comunicarea verbală (prezentarea materialului teoretic), explicația, exemplificarea, exercițiul, analiza de partituri și exemple muzicale caracteristice, extrase din literatura muzicală universală	Cuvinte cheie: cantus firmus, disonanță în contrapunctul la 3 voci Bibliografie: Terényi Ede – Coca Gabriela, Contrapunct, Editura MediaMusica, Cluj-Napoca, 2010, P. 36-40.
8. Tema: Tipuri de imitație în polifonia la 3 voci.	Comunicarea verbală (prezentarea materialului teoretic), explicația, exemplificarea, exercițiul, analiza de partituri și exemple muzicale caracteristice, extrase din literatura muzicală universală	Cuvinte cheie: Imitație, înlănțuire severă, imitație liberă. Bibliografie: Terényi Ede – Coca Gabriela, Contrapunct, Editura MediaMusica, Cluj-Napoca, 2010, P. 41-44.
9. Tema: Structurare de canon la 3 voci în stil renescentist.	Comunicarea verbală (prezentarea materialului teoretic), explicația, exemplificarea, exercițiul, analiza de partituri și exemple muzicale caracteristice, extrase din literatura muzicală universală	Cuvinte cheie: Canon la 3 voci. Bibliografie: Terényi Ede – Coca Gabriela, Contrapunct, Editura MediaMusica, Cluj-Napoca, 2010, P. 45-46.
10. Tema: Structurarea pe 4 voci în polifonia renescentistă: contrapunct nota contra notam, contrapunct 2:1, contrapunct 4:1	Comunicarea verbală (prezentarea materialului teoretic), explicația, exemplificarea, exercițiul, analiza de partituri și exemple muzicale caracteristice, extrase din literatura muzicală universală	Cuvinte cheie: polifonie la 4 voci, nota contra notam, contrapunct 2:1, contrapunct 4:1 Bibliografie: Terényi Ede – Coca Gabriela, Contrapunct, Editura MediaMusica, Cluj-Napoca, 2010, p. 10-16.
11. Tema: Contrapunctare de cantus firmus la 4 voci.	Comunicarea verbală (prezentarea materialului teoretic), explicația, exemplificarea, exercițiul, analiza de partituri și exemple muzicale caracteristice, extrase din literatura muzicală universală	Cuvinte cheie: cantus firmus, polifonie la 4 voci, imitație Bibliografie: Terényi Ede – Coca Gabriela, Contrapunct, Editura MediaMusica, Cluj-Napoca, 2010, p. 17-21.
12. Tema: Tipuri de imitație în contrapunctul la 4 voci	Comunicarea verbală (prezentarea materialului teoretic), explicația, exemplificarea, exercițiul,	Cuvinte cheie: Imitație, polifonie severă la 4 voci, imitație liberă Bibliografie: Terényi Ede –

	analiza de partituri și exemple muzicale caracteristice, extrase din literatura muzicală universală	Coca Gabriela, Contrapunct, Editura MediaMusica, Cluj-Napoca, 2010, p. 22-25.
13. Tema: Structurare de canon la 4 voci, în stil renașcentist.	Comunicarea verbală (prezentarea materialului teoretic), explicația, exemplificarea, exercițiul, analiza de partituri și exemple muzicale caracteristice, extrase din literatura muzicală universală	Cuvinte cheie: canon, renaștere Bibliografie: Terényi Ede – Coca Gabriela, Contrapunct, Editura MediaMusica, Cluj-Napoca, 2010, p. 26-30.
14. Tema: Polifonia renașcentistă, la mai mult de patru voci. Genuri muzicale caracteristice polifoniei renașcentiste.	Comunicarea verbală (prezentarea materialului teoretic), explicația, exemplificarea, exercițiul, analiza de partituri și exemple muzicale caracteristice, extrase din literatura muzicală universală	Cuvinte cheie: Madrigal, motetă, disonanță, polifonie Bibliografie: Michels, Ulrich, SH Atlasz (Zene), Ed. Springer Hungarica, 1994, p. 126-127, p. 130-132.

Bibliografie obligatorie:

Terényi Ede – Coca Gabriela, Contrapunct, Editura MediaMusica, Cluj-Napoca, 2010.

Jeppesen, Knud, Ellenpont - A klasszikus vokális polifónia tankönyve (Contrapunct - Tratat de polifonie vocală clasică), Zeneműkiadó, Budapest, 1974.

Siklos, Albert, Ellenponttan, Rozsnyai Karol Konyv-es Zeneműkiadása, Budapest, 1913

Voiculescu, Dan, Antologie corală renașcentistă pentru uzul cursului de polifonie, Multiplicat, Academia de Muzică „Gh.Dima”, Cluj-Napoca, 1975

Voiculescu, Dan, Antologie Palestrina, Multiplicat, Academia de Muzică „Gh.Dima”, Cluj-Napoca, 1978

8.2 Lucrări practice	Metode de lucru	Observații
1. Tema: Polifonia renașterii. Caracteristici generale. Structuri polifonice incipiente. Regulile de construcție a Cantus firmusului	aplicații practice, realizări de exerciții, analize de partituri renașcentiste	Cuvinte cheie: renaștere, cantus firmus Bibliografie: Jeppesen, Knud, Ellenpont - A klasszikus vokális polifónia tankönyve (Contrapunct - Tratat de polifonie vocală clasică), Zeneműkiadó, Budapest, 1974, p. 7-103.
2. Tema: Structurarea pe două voci (Bicinium): Nota contra notam, două note contra una, patru note contra una. Contrapunctare de cantus firmus la două voci. Regulile utilizării disonanțelor.	aplicații practice, realizări de exerciții, analize de partituri renașcentiste	Cuvinte cheie: fundamentală, terță, cvintă, sopran, alt, tenor, bas, dublare, triplare. Contrapunct nota contra notam, două note contra una, patru note contra una, cantus firmus, disonanță– aplicații practice,

		realizări de exerciții, analize de partituri renașcentiste Bibliografie: Terényi Ede – Coca Gabriela, Contrapunct, Editura MediaMusica, Cluj-Napoca, 2010, p. 50 – 56.
3. Tema: Tipuri de imitație în polifonia renașcentistă la două voci – aplicații practice, realizări de exerciții, analize de partituri renașcentiste	aplicații practice, realizări de exerciții, analize de partituri renașcentiste	Cuvinte cheie: imitație, temă, bicinium Bibliografie: Terényi Ede – Coca Gabriela, Contrapunct, Editura MediaMusica, Cluj-Napoca, 2010, p. 56 – 57.
4. Tema: Canonul la două voci în stil Palestrina. – aplicații practice, realizări de exerciții, analize de partituri renașcentiste	aplicații practice, realizări de exerciții, analize de partituri renașcentiste	Cuvinte cheie: canon, Palestrina, imitație severă, imitație liberă Bibliografie: Terényi Ede – Coca Gabriela, Contrapunct, Editura MediaMusica, Cluj-Napoca, 2010, p. 57-60.
5. Tema: Formulele specifice ale întârzierilor melodice și armonice în polifonia renașcentistă la 2,3 și 4 voci	aplicații practice, realizări de exerciții, analize de partituri renașcentiste	Cuvinte cheie: întârzieri melodice, întârzieri armonice Bibliografie: Terényi Ede – Coca Gabriela, Contrapunct, Editura MediaMusica, Cluj-Napoca, 2010, p. 61-62.
6. Tema: Structurarea contrapunctică pe 3 voci (Tricinium), contrapunct nota contra notam, contrapunct 2:1, contrapunct 4:1.	aplicații practice, realizări de exerciții, analize de partituri renașcentiste	Cuvinte cheie: înlănțuire acordică. Tricinium, structurare pe 3 voci, nota contra notam, contrapunct 2:1, 4:1 Bibliografie: Terényi Ede – Coca Gabriela, Contrapunct, Editura MediaMusica, Cluj-Napoca, 2010, P. 34-36.
7. Tema: Contrapunctare de Cantus	aplicații practice, realizări de exerciții, analize de partituri	Cuvinte cheie: cantus firmus, disonanță în contrapunctul la 3

firmus la 3 voci. Regulile utilizării disonanței în contrapunctul la 3 voci	renascentiste	voci Bibliografie: Terényi Ede – Coca Gabriela, Contrapunct, Editura MediaMusica, Cluj-Napoca, 2010, P. 36-40.
8. Tema: Tipuri de imitație în polifonia la 3 voci. – aplicații practice, realizări de exerciții, analize de partituri renașcentiste	aplicații practice, realizări de exerciții, analize de partituri renașcentiste	Cuvinte cheie: Imitație, înlanțuire severă, imitație liberă. Bibliografie: Terényi Ede – Coca Gabriela, Contrapunct, Editura MediaMusica, Cluj-Napoca, 2010, P. 41-44.
9. Tema: Structurare de canon la 3 voci în stil renașcentist. – aplicații practice, realizări de exerciții, analize de partituri renașcentiste	aplicații practice, realizări de exerciții, analize de partituri renașcentiste	Cuvinte cheie: Canon la 3 voci. Bibliografie: Terényi Ede – Coca Gabriela, Contrapunct, Editura MediaMusica, Cluj-Napoca, 2010, P. 45-46.
10. Tema: Structurarea pe 4 voci în polifonia renașcentistă: contrapunct nota contra notam, contrapunct 2:1, contrapunct 4:1	aplicații practice, realizări de exerciții, analize de partituri renașcentiste	Cuvinte cheie: polifonie la 4 voci, nota contra notam, contrapunct 2:1, contrapunct 4:1 Bibliografie: Terényi Ede – Coca Gabriela, Contrapunct, Editura MediaMusica, Cluj-Napoca, 2010, p. 10-16.
11. Tema: Contrapunctare de cantus firmus la 4 voci.	aplicații practice, realizări de exerciții, analize de partituri renașcentiste	Cuvinte cheie: cantus firmus, polifonie la 4 voci, imitație Bibliografie: Terényi Ede – Coca Gabriela, Contrapunct, Editura MediaMusica, Cluj-Napoca, 2010, p. 17-21.
12. Tema: Tipuri de imitație în contrapunctul la 4 voci – aplicații practice, realizări de exerciții, analize de partituri renașcentiste	aplicații practice, realizări de exerciții, analize de partituri renașcentiste	Cuvinte cheie: Imitație, polifonie severă la 4 voci, imitație liberă Bibliografie: Terényi Ede – Coca Gabriela, Contrapunct, Editura MediaMusica, Cluj-Napoca, 2010, p. 22-25.
13. Tema: Structurare de canon la 4 voci,	aplicații practice, realizări de exerciții, analize de partituri	Cuvinte cheie: canon, renaștere

în stil renașcentist.	renașcentiste	Bibliografie: Terényi Ede – Coca Gabriela, Contrapunct, Editura MediaMusica, Cluj-Napoca, 2010, p. 26-30.
14. Tema: Polifonia renașcentistă, la mai mult de patru voci. Genuri muzicale caracteristice polifoniei renașcentiste.	aplicații practice, realizări de exerciții, analize de partituri renașcentiste	Cuvinte cheie: Madrigal, motetă, disonanță, polifonie Bibliografie: Michels, Ulrich, SH Atlasz (Zene), Ed. Springer Hungarica, 1994, p. 126-127, p. 130-132.

Bibliografie complementară:

Comes, Liviu Melodica palestriniană Ed. Muzicală a U.C.M., București 1971

Comes, Liviu, Lumea polifoniei, Editura Muzicală, București, 1984

Dumitrașcu-Constantinescu, Domnica, Contrapunct și fugă, Conservatorul „C.Porumbescu”, București, 1971

Eisikovits, Max, Polifonia barocului, Stilul bachian, Ed. Muzicală a U.C., București, 1973

Eisikovits, Max, Introducere în polifonia vocală a sec. XX, Prelucrarea corală a folclorului, Ed. Muzicală, București, 1976

Junger, Ervin, Contrapunctul baroc la 2 voci, vol. I-II, Multiplicat Academia de Muzică „Gh.Dima”, Cluj-Napoca, 1973-1975

Krenek, Ernst, Zwoßton Kontrapunktstudien, Ed. Schott's Sohne, Mainz, 1952

Kurth, Ernst, Grundlagen des Linearen Kontrapunkts, Max Hesses Verlag, Berlin, 1917

Negrea, Marțian, Tratat de contrapunct și fugă, Ed. Pentru Literatură și Artă, București, 1956

Riemann, Hugo, Handbuch der Fugen-Composition; Max Hesses Verlag, Berlin 1971

Sachs, Klaus-Jurgen, Der Contrapuncts im 14. und 15. Jahrhundert, Franz Steiner Verlag GmbH, Wiesbaden, 1974

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- În cadrul predării muzicii la clasele de elevi, este inevitabil contactul profesorului cu partitura muzicală, fie în predarea și exemplificarea acestora către elevi, fie în cadrul exercițiilor practice, cor, cântat la instrument.
- În logica de construcție a formei muzicale, recunoașterea structurilor polifonice, capacitatea de a analiza partitura muzicală este necesară, deoarece partitura muzicală are și o dimensiune orizontală (polifonia), pe lângă cea verticală (armonia)
- În pătrunderea logicii unei lucrări muzicale este necesară și analiza polifonică a acesteia, descoperirea și înțelegerea structurii de suprapunere a vocilor componente. Cunoașterea acestora înlesnește și interpretarea muzicală de calitate, și predarea de calitate a muzicii. Interpretările de calitate, predarea de calitate constituie o necesitate în orice societate muzicală, în orice formație, și orice societate, formație, instituție de învățământ pretinde calitate de la interpreți, profesori.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Prezența la seminarii este obligatorie 100%, prezența la cursuri este obligatorie 80%. Rezolvarea temelor de casă, elaborarea	Examen din materia teoretică predată, sib forma unui test scris	50%

	exercițiilor este obligatorie, se controlează temele sistematic, fără posibilitate de recuperare grupata a lor la sfârșitul semestrului. Plagiatul se pedepsește cu eliminare din examen. Contestațiile se rezolvă prin reluarea probei scrise.		
10.5 Seminar/laborator	Prezentarea sistematică și activă a lucrărilor de seminar Analiză de partitură – din epoca studiată, din formele și genurile specifice ale acesteia. Realizarea unei teme polifonice la 2,3 sau 4 voci, pe un cantus firmus dat; compunerea unui cantus firmus	Cunoașterea materiei teoretice, analiză de partitură corectă	50%

10.6 Standard minim de performanță

Cunoașterea materiei predate și existente în curs, rezolvarea exercițiilor existente în curs.
Analiză de partitură – din epoca studiată, din formele și genurile specifice ale acesteia.
Realizarea unei teme polifonice la 2,3 sau 4 voci, pe un cantus firmus dat; compunerea unui cantus firmus

Data completării
15 septembrie 2012

Semnătura titularului de curs
Conf.univ.dr. Coca Gabriela

Semnătura titularului de seminar
Conf.univ.dr. Coca Gabriela

Data avizării în departament
.....

Semnătura directorului de departament
.....